

Kam ani atlet nedohodí: Puškové granáty během druhé světové války (2)

23.11.2018 - Karel Cidlinský

Puškové granáty přinášely vojákům v obraně i útoku řadu výhod, některé konstrukce používané v průběhu druhé světové války však měly k dokonalosti ještě daleko

(<https://www.stoplusjednicka.cz/sites/default/files/styles/full/public/obrazky/2018/11/nemec.jpg?itok=7h5aVnZr>)

Pěšák vyzbrojený puškou K98k s granátometem vyčkává v pozici.

Hlavní zbraň německé pěchoty v obou světových válkách **představovala puška Mauser 98 v různých verzích** (<https://www.stoplusjednicka.cz/mauser-m-98-nejlepsi-nemecka-puska>) a také **pro ni se zrodila specifická konstrukce granátometu v podobě krátké hlaveň, která se na pušku upínala otočením páčky**. Takzvaný Schiessbecher nebo Gewehrgranatengerät byl zaveden v roce 1942 a granáty ráže 30 mm vystřeloval pomocí slepého náboje. Mířidla se podobně jako u amerických modelů nacházela na boku pušky. V druhé polovině války však už tyto granátometry nepostačovaly tehdejšímu bojišti a jejich funkci převzaly pancéřové pěsti a střední minomety.

Na východní frontě

Také v carském Rusku vznikl v roce 1916 pod vedením kapitána Djakonova nový typ granátometu. Na běžnou pušku Mosin 1891 konstruktéři namontovali drážkovanou hlaveň, válcový ukazatel náměru a průhledová mířidla odměru. Celá zbraň se dala opřít o dvou- nebo třínohý podstavec. **Granáty byly časované a na otočném prstenci mohl voják nastavit iniciaci na 3–12 sekund**. V ose granátu se nacházel otvor pro průlet střely, takže obsluha mohla používat na rozdíl od jiných konstrukcí běžnou ostrou munici.

Předchozí část: [Kam ani atlet nedohodí: Puškové granáty během druhé světové války \(1\)](https://www.stoplusjednicka.cz/kam-ani-atlet-nedohodi-puskove-granaty-behem-druhe-svetove-valky-1)
(<https://www.stoplusjednicka.cz/kam-ani-atlet-nedohodi-puskove-granaty-behem-druhe-svetove-valky-1>)

Zbraň se sice dostala do výzbroje, ale i když během války nebyla bojově nasazena, zájem o ni nadále trval. V roce 1928 se začaly ve velkém vyrábět modernizované granáty a Djakonovova konstrukce se tak nakonec ve velkém počtu dostala k vojenským útvarům. **Její obsluha však byla složitá a vyžadovala dva muže – střelce a nabíječe, který zároveň sloužil i jako nosič munice**.

Příliš složitá zbraň?

DEFENDIA.CZ VYSOKÝ ZASTAVOVACÍ ÚČINEK

UNIKÁTNÍ OBRANÉ PROSTŘEDKY PIEXON

KOUPIT

Reklama

Před výstřelem musel druhý zmíněný voják nastavit na prstenci čas výbuchu, zasunout granát na drážky v hlavní a dřevěným nabíjíkem jej zarazit na dno. Střelec pak zamířil na cíl a vystřelil. **Dobové předpisy doporučovaly opírat při střelbě pažbu pušky o zem kvůli velkému zpětnému rázu.** Během zimní války se ukázalo, že tříštivé granáty jsou slabé a osvětlovací často selhávají kvůli vlhkosti.

Mnoho těchto zbraní ukořistili i Finové, ale ani oni s nimi nebyli spokojeni. **V roce 1941 se granátometry po zahájení německého útoku uplatnily také v obranných bojích, ale už rok nato došlo k jejich stažení z výzbroje bojových jednotek.** Nakrátko se vrátily do služby až koncem války, když byly adaptovány na protitankový granát VKG-40, probíjející 50mm kolmý tankový pancíř. Po válce je však Rudá armáda definitivně vyřadila.

Potíže v Tichomoří

Granátomet představoval vyjma lehkého kulometu jedinou organickou zbraň pěšího družstva, která umožňovala podporu útoku a obrany na větší vzdálenosti a díky možnosti přímé i nepřímé trajektorie palby mohla operativně plnit skutečně širokou škálu úkolů. **Při obojživelných operacích v Tichomoří se například mnohokrát stalo, že postup útočících námořních pěšáků zastavila palba automatických zbraní z prakticky neviditelných japonských bunkrů.**

Vojákům pak nezbylo než vyslat vpřed muže s granáty nebo výbušninami, kteří se kryti palbou svých spolubojovníků snažili dostat ke stílnám a vhodit nálože dovnitř. Japonci však svůj obranný systém navrhli tak, že se bunkry navzájem kryly, což útočnickům způsobovalo značné obtíže. Pomoci jim mohly granátometry, pomocí kterých vystřelovali granáty přímo do bunkru, nebo alespoň zadýmili předpolí natolik, že postupující vojíci nebyli snadno viditelní.

Taktika nasazení

Stejnou roli plnily i střední minomety, které však neměly výhodu přímé palby. **Zkušený voják střílel v džungli z granátometu často přímo na cíl, protože hustý porost vychyloval letící projektily z dráhy a ty pak vybuchovaly předčasně, nebo dopadaly mimo.** Puškové granáty se však daly použít také proti vozidlům, což dokazují i boje na východní frontě. Například při úvodním rychlém postupu německých jednotek vznikaly v sovětské obraně často velké mezery, kterými pronikly do týlu Rudé armády mechanizované svazky, a až s odstupem přijížděly druhosledové jednotky zabezpečující oblast.

TIP: Dělostřelectvo chudých: Tajemství úspěchu ručního protitankového granátometu
(<https://www.stoplusjednicka.cz/rpg-delostrelectvo-chudych>)

Sovětské obránce se mnohdy nemohli spolehnout na podporu dělostřelectva a s nepřátelskými vozidly často bojovali zblízka ručními granáty a těžkými kulomety. **Puškový granátomet proto představoval vítanou posilu, zvláště když německé obrněné transportéry měly otevřené stropy** a zásah jejich bojového prostoru tak většinou znamenal fatální následky pro jejich osádky. Zastaralá konstrukce sovětského granátu však přinášela mnohá úskalí.

Na pušce s dvojnoužkou a rozměrnými mířidly byl neohrabaný a obtížně přenosný, obsluha jej musela často čistit, protože se při střelbě rychle zanášel a k nasunutí granátu na drážky v hlavní pak bylo třeba velké síly. **Problém spočíval také v malé kadenci střelby, takže útočníci stačili rychle překonat postřelované území a dostat se k obranným liniím bez větších ztrát.** Nabíječi sice nosili granáty zabalené pouzdrech na nosném řemeni, aby je měli po ruce, ani tak ale nedosáhli rychlosti palby klasického minometu.

Zdroj textu:
II. světová

Zdroj fotografií: Wikimedia